

urtekur í veruleikanum ber tað okkara forfedrar vistu fyrri meira enn túsund árum síðani. Í »gandagapinum« løgu framtíðar möguleikarnir duldur – tað ræddi bert um at »ganda« fram røddu byrjanina.

Í Halgubók stendur: »Og Elohim segði: »Verð ljós«, og Elohim sá, at ljósið var gott«. Leggið til merkis, at sagt verður at Elohim »sá« at ljósið var gott. Hann visti sostatt ikki, at ljósið var gott, áðrenn hann segði »gandaorðini« »verð ljós«! Men tá ljóst var sá Elohim at ljósið var gott – at tað var treytin fyrri og lykilin til alla nýskapen og menning.

»Strukturalisering«, »optimalisering«, »samanlegging«, »midsavnan«, »serfrøðilig hjálp« osfr. eru tey »gandaorð« vit fáa smoygd niður yvir okkum í hesum døgum – gandaorð, sum skulu »nýskapa« Føroyar. Eyðsýnt heldur tú teg her vera størri enn »Elohim«, Litla Danmark, tí tú veits longu framan undan, hvat sum er best fyrri okkum. Tó – fáur føroyingur trýr longur uppá tinni gandaorð, Litla Danmark. Bankamálið er besta prógv fyrri tí.

»Tað er myndin av framtíðini, sum rekur tíðina og søguna fram«, sigur kendi hollandski framtíðargranskarin Polak. Hann heldur fram:

»So leingi samfelagið gevur sær sjálvum eina positiva og blómandi mynd av framtíðini, so leingi blómur eisini mentanin. Men so skjótt henda framtíðarmynd byrjar at fjelna og missa livsmegina, kann mentanin ikki longur halda áfram at liva yvir eitt longri tíðarskeið.

Ein dýpur framtíðarmynd, og fáur føroyingur torir í dag heldur at geva sær sjálvum »eina blómandi mynd av framtíðini«. Onkur setur vónina til oljuna í undirgrundini, men hon vil so undir øllum umstøðum verða eitt ævintýr, ið fyrr ella seinni má halda uppat. Og eitt ævintýr, sum kanska merkir at vit mugu selja

okkara fólkasál til A. P. Møller, trúgvi eg at skjótt flest allar føroyingar siga »nei takk« til. Við hesum er ikki sagt, at vit ikki skulu gagnnýta oljutilfeingið í undirgrundini.

Vit búgva á einari felags jørð, har dagliga doyggja 40.000 børn í hungri – v.o.o. líka nógv børn sum menniskju í Føroyum. Mitt uppskoti til okkar háttvirda løgting, ið vónandi enn í ein ávisan mun »ræður yvir« tilfeinginum í undirgrundini, er tí, at vit longu nú gera heiminum vart við, at vit vilja veita eina hjálp (til sjálvhjálp) til hungursrakta og liðandi menniskjuni í 3. heiminum svarandi til í minsta lagi helmingin av nettoinntøkum okkara frá einari møguligari oljuvinnu. Føroyingar skulu sjálvir (sjálvandi!) eftir til-mæli frá ST avgera til hvønn og á hvønn hátt (t.d. mennan av fiskivinnuni) henda hjálp til sjálvhjálp skal veitast. Ringarini av einari tilkari hjálp hevði ikki bert givið ørtunum túsund fold aftur, men eisini – tá oljutilfeingið varð tómt – givið okkum framhaldandi möguleikar til menning, júst á økjum, har vit skara framúr.

At bretar og danir helst fáa »panikk« av einari tilkari ætlan, nýst okkum ikki at taka hátíðarlíga. Í heimsins umdømi koma vit at standa sterkir – og tað hevði eisini styrkt okkara støðu mótevnis bretum í »oljusamráðingunum«.

Kaos ella ikki – Føroyar verða ongantíð sama »landið« aftur, nú aftaná Svarta oktober 1992 og »bankamálið«. Okkara víðurskifti við teg, Litla Danmark, verða sjálvandi heldur ikki tey somu.

Sum frægst mugu vit royna at halda fast um »sonnu vónina«, sum Vac-lav Havel kallar ta vón, ið ikki er ein vón um at nakað skal eydnast, men ein samfæring um at nakað hevur meining, sama hvussu úrlitið verður.

Tormóður Dahl

Peikifingur – Fremstifingur

Tað er so ofta at hoyra út-varp, sjónvarp og eisini blóðini taka til: At hava peikifingurin á lofti. Hvat er tað fyrri ein fingur, hesi fjølmiðlafólk hava fram

um onnur?

Vanlig fólk hava ikki nakran fingur, ið kallast peikifingur.

Málvinur

Amnesty International

Upplættingartilbirnar hjá Amnesty International, Føroya Delid eru broyttar soleiðs:

Mánadag kl. 16–18.

Fríggjadag kl. 10–18.

Tlf. 15816.

Listafólkini Sigrun Sigrun Gunnarsdóttir Niclasen og Anker Mortensen hyggja skulpturinum »Við Strondina« eftir Hans Paula Olsen. Af tanfyrri síggjast brotmálningar hjá Zacharias Heinesen. Mynd: Kalmar

Várframsýningin letur upp leygardagin

Í ár er hon frálík

Eitt upplivsið bíðar teimum listaáhugaðu, tá várframsýningin letur upp um vikuskiftið

»Dygdin á list er sum tú sjálvur upplivir hana og bara tú. Onnur kunnu siga tær hvat er góð list og hvat er minni góð list, men tú hevur endaliga og avgerandi orðið at siga.« Soleiðs royni eg altíð at hugsa, tá eg vitji eina framsýning.

Leygardagin letur fínita várframsýningin upp í Listaskálanum og lat tað verða sagt beinanvegin, henda grein er ikki ótt beinleitis ummæli, men heldur kut úr eini góðari løtu, tá fjølmiðlarnir fingur høvi at siggja framsýningina mikumorgunin.

Framsýningin í ár er bæði fjølbroytt og frísklig og hon er avgjört eina vitjan verd.

Talan er um 114 verk evnandi av at 25 av okkara frægastu myndlistafólkum.

– Vit kunnu hugsað okkum at fleiri lúttóku, kanska

serliga yngri fólk, men nógvir ungir føroyingar ganga á listaskúlinum úti í heimi og teir eru ikki við, sigur Bárður Jákupsson, ið er ein av fyrrreikarunum til listaframsýningina.

Vit sita kring kaffiborðið í nýggja listaskálanum. Fyrrreikararnir til framsýningina og tíðindafólk. Føturarnar hvíla niður træðgólvið úr Víðalundini, sum jólaódnin í 1988 var so beinasom at geva listaskálanum.

Tey sum fyrrreika várframsýningina eru Felagið Myndlistafólk og Listasavn Føroya.

Tað sigst, at mentunarlívið blomar í váraligum tíðum. Hvussu við myndlistini?

– Tað er gott við pengum, men tað kann eisini verða ovmikið av teimum. Júst

tað, at nógv verður málað í ringum tíðum er eitt tekin um, at tað eru ikki pengarnir, sum styra tí ið listafólk fáa frá hondini, sigur Tórbjørn Olsen, listamaður og umboð fyrri felagið Myndlistafólk.

– Føroyska samfelagið er so mikið lítið, at tað er ov nógv at krevja, at okkurt heilt nýtt skal verða til hvørja listaframsýning. Sjálvur haldi eg at framsýningin í ár er betri enn tvey tey seinastu árin, sigur Bárður Jákupsson, listamaður og umboðandi Listasavn Føroya.

Várframsýningin er útvald og ein treyt fyrri at gerast limur í felagnum Føroysk Myndlistafólk er at ein minst trýggjar ferðir hevur sýnt fram á várframsýningini.

Tað er ringt at taka

burtúr rúgvuni hjá teimum 25 listafólkunum, sum sýna fram. Men skulpturarnir hjá Hans Paula Olsen eru framúr góðir og originalir. Tróndur Patursson hevur eitt stórverk í so sterkum bláum liti, at ein næstan fær ilt í eyguni. Tórbjørn Olsen hevur eina framúr sigandi sjálvsmynd, ið lýsir listamannin í arbeiðsklæðum. Heðin Kambsdal hevur roynt at lýsa kensluna, at fara úr Føroyum, við málninginum Kjalavørrur. Ein fær ein klump í hálsin, tá ein hyggur eftir hesi mynd og minnst lestrarárin.

Nógvir nógvir aðrir góðir málningar eru at siggja, tí er várframsýningin nakað sum øll við ansi fyrri list mugu siggja.

jústinus

lesarabrev

Føroysk grundlóg

Nú havi eg sitið og lurtað eftir løgtingsmonnum og -kvinnum um uppskoti til føroyska grundlóg. Har vórðu fleiri góðar røður hildnar, eisini frálíkar sjálvsýrisrøður – men frá øllum sambandsflokkinum var litið annað at hoyra, uttan sama armóðsmjærrið, at vit kunnu ikki gera sum aðrar tjóðir, at ráða sær sjálvum.

Onkur tosaði um Ísland, hvussu glaðir teir vóru fyrri sítt sjálvsstyri, men eingin tosaði um at Íslendingar tóku ikki

peningin fram um sjálvræðið.

Tað eru nógv lond, ið havi fingið sjálvsstyri síðan heimsbardagan; men eg havi aldri høyrð at nakað land hevur tosað og ívast um, at tey fara at klára seg einsamøll.

Summi halda, at tíðin er ópassandi, men tað er bert undanfarsla; tað varð eisini hildið at vera ópassandi tíð, tá Íslendingar tóku sjálvræði beint undir krígunum; men um teir ikki gjørdu tað tá, kundi tað móguliga verið seint, tað varð

gjørt.

Her hjá okkum er tað vordíð ein spurningur um pengar, um vit skulu ráða í okkara eigna føðilandi ella ikki. Vit vita væl, at peningur skal til, men at gera tað til ein spurning um krónur og oyru, tað er studingurin/olmussan úr Danmark sum ger; tað eru tíverri nógvir føroyingar, sum halda, at vit kunnu ikki liva uttan studning úr Danmarkini, men hvussu er stat í dag við øllum hesum studningi? Og hvussu var undir

seinna heimsbardaga, tá vit einki samband høvdu við Danmark? Jú, tá ið bardagin var av, áttu vit væl av peningi í enskum banka.

Tey, sum higartil hava hildið at tað var ein tryg at hava annað land at dúva uppá, munnu nú hava sæð, at tann tryggin er fokin.

Tökk fyrri upptøkuna!

Ein ið vil føðilandinum tað besta